

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

18-19 ЛЮТОГО 2021 РОКУ

М. ЗАПОРІЖЖЯ

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М. О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 180 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

ЗМІСТ

1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ ХХІ СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

<i>Утющ І.Г., Спиця Н.В.</i> Суспільне здоров'я як запорука національної безпеки.....	7
<i>Іванова К. А., Балабай Я. В.</i> Філософія – медицина – біоетика: актуалізація взаємодії на сучасному етапі	9
<i>Дубініна В. О.</i> Філософсько-теоретичні аспекти історії медицини у сучасному суспільстві	11
<i>Венцель Н. В.</i> Нерівномірність використання новітніх технологій у медичній сфері у контексті четвертої промислової революції	12
<i>Вітюк І. К.</i> Релігійний чинник у контексті філософії медицини: історія і сучасність	14
<i>Димитрюк Д.С., Беляєва Ю.С., Корхова М.В., Нагорна О.О., Котлова Ю.В.</i> Філософські та медичні обрії першого вдиху новонароджених	17
<i>Кірієнко С. В.</i> Філософський та соціологічний аспекти ставлення студентів-медиків до питання якісної відмінності наук	19
<i>Жадько В. А.</i> Філософська основа деонтології	22
<i>Кравченко В. Ю.</i> Біоетичні аспекти концепції сталого розвитку	25
<i>Масаликін О. Р.</i> Здоров'я людини – нова парадигма суспільного розвитку	28
<i>Павленко Н. В.</i> Медицина як феномен сучасної культури	29
<i>Спиця Н.В., Буніна В.П.</i> Смерть як частина життя: соціо-філософські та медичні погляди на проблему	31
<i>Селетий Д. П.</i> Парадоксальність гуманізму наукової медицини	33

2. ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

<i>Турган О.Д.</i> Формування національної інтелігенції в сучасних ЗВО медичного та фармацевтичного спрямування	36
<i>Ковтун Н.М., Ковтун Ю.В.</i> Професійна орієнтація здобувачів медичної освіти в умовах четвертої індустріальної революції	41
<i>Александрова К. В., Крісанова Н. В., Іванченко Д. Г.</i> Про роль самостійної роботи у формуванні креативного мислення майбутнього фахівця з лікувальної справи..	44
<i>Бобело В. С.</i> Роль філософії та суспільних і гуманітарних наук у формуванні особистісної цілісності у майбутніх лікарів	45
<i>Вещикова О. С.</i> Реалізація мовного закону у сфері охорони здоров'я і підготовці майбутнього лікаря	54
<i>Вячеславова О.А.</i> «Філософія професійної комунікації» в медичному ВНЗ: деякі зауваження щодо викладання вибіркового курсу	57
<i>Звягіна Г. О.</i> Становлення професійної ідентичності студентів 1-3 курсу на заняттях з української мови як іноземної	60
<i>Корнієнко Г. В., Дмитряков В. О.</i> Програма профілактики ускладнень гострого апендіциту у дітей	62
<i>Крупей К. С.</i> Викладач природничих наук у вищому навчальному закладі: проблема взаємодії наукової і педагогічної діяльності	66
<i>Куліченко А. К.</i> Особливості вступу до резидентури: американський інноваційний досвід	67

<i>Пацера М.В., Скрипникова Я.С., Товма А.В.</i> Сучасний підхід лікаря-викладача у роботі зі студентами – майбутніми лікарями	70
<i>Поцулко О. А.</i> Парадигмальне обґрунтування біоетичних принципів у процесі навчання студентів Донецького національного медичного університету	72
<i>Разумна А. Г.</i> Позиційні моделі взаємодії лікаря і пацієнта як складова комунікативної компетентності майбутніх лікарів	75
<i>Сидоренко О. В.</i> Нові підходи до професійного розвитку науково-педагогічних працівників	77
<i>Скрипникова Я.С., Пацера М.В., Іванько О.Г.</i> Удосконалення комунікативної компетенції студентів-медиків під час участі у проєкті <i>TAME</i>	79
<i>Шаменко В.О.</i> Етика і деонтологія в дитячій отоларингології при навчанні лікаря-інтерна	80
<i>Шундель Т.О.</i> Використання ситуаційних ігор на заняттях з іноземної мови як засіб формування комунікативної особистості	81

3. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ: ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

<i>Лепський М.А.</i> Глобальні виклики соціального визначення лікаря	85
<i>Давидова А. Г., Курочкін М. Ю., Капустін С. А.</i> Дитина, батьки та смерть: погляд реаніматолога	86
<i>Митько Д. Г.</i> Розуміння цінності та рівня відповідальності лікаря сучасним суспільством	87

4. ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ: «CONSUMOR ALIIS INSERVIENDO»

<i>Поліщук О. П.</i> Світоглядна криза, соціальний хаос і проблема професійного вигорання людини «цифрового» суспільства	89
<i>Самойленко О. В., Шевченко Т.</i> Вплив професійного вигорання на фізичний стан жінки	91
<i>Дідик С. С.</i> Особливості синдрому професійного вигорання в різних країнах світу	93
<i>Єренко О. К., Смойловська Г. П.</i> Особливості емоційного вигорання у працівників фармацевтичної сфери під час пандемії	96
<i>Соколовська І. А., Буланов В.А., Зарицька В.В., Гришина Т.А., Ковтун Р.А., Фролова Г.С.</i> Особливості професійного вигорання викладачів ЗВО	104

5. ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ

<i>Кисельов С.М., Савченко Ю.В.</i> Зміна соціальної парадигми інфаркту міокарда під впливом реперфузійної терапії	107
<i>Городкова Ю.В., Курочкін М.Ю.</i> Сучасні особливості надання паліативної допомоги в педіатрії	111
<i>Ганошенко Ю.А.</i> Онтологія гедонізму: гастика в сучасній українській літературі ...	113
<i>Герасімчук Т. С., Нижня О. С.</i> Проблеми надання паліативної допомоги дітям в Україні	117
<i>Демичева А.В.</i> Право людей з інвалідністю на повагу до гідності: український вимір	118

<i>Дрозд Б. Ю.</i> Трансформація сили і тілесності героя в ситуації транзитивності життєвого простору: на прикладі популярного масового кіно	122
<i>Котлова Ю.В.</i> Сучасні проблеми виходжування передчасно народжених дітей ...	124
<i>Пронина П.</i> Реанимация как высшая степень власти над человеком через телесность	128
<i>Цимбал А. Ю., Котлова Ю. В.</i> Філософія виходжування дітей з остеопенією	130
 6. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	
<i>Шевченко А.І.</i> Інш та ян дистанційного навчання	132
<i>Александрова К. В., Рудько Н. П., Васильєв Д. А.</i> Проблеми і перспективи дистанційного навчання в медичних ЗВО України.....	133
<i>Боярська Л. М., Дмитрякова Г. М.</i> Досвід дистанційного навчання на кафедрі дитячих хвороб	135
<i>Сазанович Л.В.</i> MS FORMS в практиці викладання англійської та латинської мов на кафедрі іноземних мов ЗДМУ.....	137
<i>Самойленко О. В., Овсянник Д.</i> Дистанційне навчання як причина втрати мотивації у студентів медичних вищих навчальних закладів	139
<i>Білай І. М.</i> Організація освітнього процесу на факультеті післядипломної освіти з використанням дистанційних технологій	140
<i>Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Пучков В. А., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г., Островський О.Й., Рослік О.А.</i> Досвід дистанційного навчання на кафедрі акушерства та гінекології Запорізького державного медичного університету в умовах карантину	142
<i>Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Жаркіх А.В., Ізбицька Н.Г., Шевченко А.О., Дейніченко О.В., Любомирська К.С.</i> Сучасні можливості дистанційного навчання за допомогою он-лайн платформ	145
<i>Пащенко С.Н.</i> Индивидуально-ориентированный подход в непрерывном профессиональном образовании семейного врача	147
<i>Білецька Л. В.</i> Медична освіта онлайн: деякі роздуми з цього приводу.....	148
<i>Брісова О. М.</i> Проблема зниження рівня засвоєних знань студентами-медиками під час дистанційної освіти в умовах пандемії	150
<i>Бушман В. С.</i> Сучасний погляд на дистанційне навчання у ЗДМУ.....	151
<i>Гайдай Н.В., Ревенько О.М., Олійник Н.С.</i> Сучасні освітні можливості щодо професійної підготовки студентів з англійською формою навчання з фаху «Акушерство і гінекологія» зі збереженням стандартів вищої освіти в Україні в умовах пандемії	153
<i>Герасімчук Т.С.</i> Проблеми навчання лікарів-інтернів в умовах карантину.....	157
<i>Грінівецька Н. В., Зінич О. Л.</i> Досвід дистанційного викладання анатомії людини іноземним студентам на кафедрі анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії Запорізького державного медичного університету	158
<i>Жеребятєв О. С.</i> Особливості викладання дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» у Запорізькому державному медичному університеті в умовах пандемії	159
<i>Касаткіна К.А.</i> Особливості організації навчального процесу для іноземних студентів у медичних ЗВО в умовах пандемії	160

Krut O.S., Krut Yu.Ya., Bohomolova O.A., Amro I.G. Problems of medical distance education of English-speaking students in a COVID-19 pandemic	162
<i>Мазур В. І.</i> Особливості педагогічних та психологічних аспектів навчання студентів IV курсу при вивченні «Педіатрії» при дистанційній формі освіти	164
<i>Меєрелішвілі М. О.</i> Специфіка викладання філософії в умовах дистанційного навчання	166
<i>Нечепоренко А. Г.</i> Сучасні реалії медичної дистанційної освіти	167
<i>Пашенко І.В.</i> Мотивація формування професійних компетенцій в умовах дистанційної освіти	169
<i>Підкова В. Я.</i> Досвід дистанційного викладання клінічної дисципліни в умовах пандемії	170
<i>Савченко С. І.</i> Роль модератора у процесі дистанційного навчання	171
<i>Світлицький А. О., Чугін С. В.</i> Проблеми дистанційного викладання анатомії людини в умовах пандемії	173
<i>Соляник О.В.</i> Дистанційне викладання пропедевтичної педіатрії.....	175
<i>Федько О. Ю.</i> Особливості викладання української мови як іноземної на базі хмарного сервісу Microsoft Teams	176

Давида: «Кожен народ повинен берегти свою мову більше, ніж свої кордони, бо мова – головна його оборона, далеко більшої міцності, ніж усі її фортеці».

Наша кафедра спонукає звертатися до величезної культурної спадщини митців у широкому значенні цього слова, бо митець – це той духовний інструмент, який творить зв'язок між вічністю і «своїм» часом, бо його творчість – це з'ява «вічного» в часі на певному історичному просторі. Кожен із українських митців своєю креативною працею оберігає одну з найважливіших цінностей українського народу – його мову і рідною мовою духовно єднає народ у єдине ціле, щоб сформувати «з величезної етнічної маси українську націю, суцільний культурний організм» (І. Франко). Ця проблема і в XXI столітті залишається вкрай актуальною.

Список використаних джерел:

1. Бердяєв М. Воля до життя і воля до культури. *Психологія і суспільство*. 2015. № 3. С. 24–30.
2. Вернадський В. «Коренные изменения неизбежны»... Из дневника 1941. *Литературная газета*. 1988. 16 марта. С. 131.
3. Гадамер Г.-Г. *Герменевтика і поетика: вибрані твори*: Пер. з нім. К.: Юніверс, 2001. 280 с.
4. Дзюба І. *Бо то не просто мова, звуки...: цикл статей*. Дрогобич: Коло, 2012. 380 с.
5. Жулинський М. *Нація, культура, література: національно-культурні міфи та ідейно-естетичні пошуки української літератури*. К.: Наукова думка, 2010. 560 с.
6. Костенко Л. Україна як жертва і чинник глобалізації катастроф. *День*. 2003. № 76. Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/akciyadnya/ukrayina-yak-zhertva-i-chinnik-globalizaciyi-katastrof>
7. Лизанчук В. Боронімо, оберігаймо українську цивілізацію від зовнішніх і внутрішніх агресорів! *Слово Просвіти*. 2018. Ч. 39. С. 4.
8. Мушкетик Ю. Жмут спогадів: принагідні записи з різних років. *Літературна Україна*. 2020. № 49–50. С. 10.
9. Павличко Д. Любити рідну мову // Д. Павличко. *Мово рідна, слово рідне!.. Вірші, поеми, статті*. К.: Веселка, 1989. С. 6.
10. Ушинський К. Рідне слово // Ушинський К. *Вибрані педагогічні твори*: в 2 т. К.: Рад. шк., 1983. Т. 1. С. 121–133.
11. Фукуяма Ф. *Конец истории и последний человек*. М.: Ермак, 2004. 588 с.
12. Marvan J. *Brána jazykem otvíraná*. Praha: Academia, 2004. 433 s.

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЧЕТВЕРТОЇ ІНДУСТРІАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

*Ковтун Н.М., д. філос. н., доц., професор кафедри філософії та політології,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
Ковтун Ю.В., к. філос. н., викладач суспільних дисциплін,
Житомирський міський ліцей № 1*

У ситуації впровадження карантинних заходів внаслідок пандемії Covid-19 та зростаючої діджиталізації і роботизації виробництва як у розвинутих країнах світу, так і в країнах периферії і напівпериферії світ-системи, актуальною залишається проблема профорієнтації молодого

покоління. Перед сотнями тисяч молодих людей постає нагальна проблема, яку професію обрати, які з професій будуть актуальними на ринку праці у найближчі 3-5 років. Затребуваність професій на ринку праці буде залежати значною мірою від того, якими будуть обсяги і темпи діджиталізації і роботизації у різних країнах світу. Прогнозовано у різних частинах світу очікуються відмінні темпи заміни роботи людей на роботу автоматизованих систем виробництва і обслуговування.

Слід акцентувати увагу на тому, що висхідним положенням у виборі «професій майбутнього» залишається усвідомлення і молодими людьми, і працівниками освітньої сфери того, що за умови мінливості ринку праці, людина має орієнтуватись на отримання універсальної освіти і розвитку здатності перманентно перекваліфіковуватися на протязі усього життя. Людина має бути готовою до того, що виникне необхідність в умовах зростаючої конкуренції на ринку праці через 2-3 роки шукати нове місце роботи.

Утім, зовсім не можна зводити «професії майбутнього» лише до отримання новітніх знань і володіння новітніми технологіями. У зв'язку з цим цілком слушними є висновки аналітиків відомої консалтингової фірми «Robert Half». Згідно з ними, у найближчі роки надважливими у процесі формування кваліфікації працівника залишаться навички міжособистісного спілкування у процесі управління проектами і людьми та емпатія [4]. Власне саме такі тенденції будуть властивими і для медичної освіти. Відтак, в ситуації все більшої технологізації сфери медичної допомоги можна виділити декілька напрямків перспективних для медицини «професій майбутнього».

Закономірним є віднесення до них професії генетика-консультанта. Нагадаємо, що в галузі хімії Нобелівську премію за 2020 рік отримали французька дослідниця, яка працює в Берліні, Емануель Шарпате та американка Дженіфер Дудне. Вони розробили метод редагування геному, який отримав назву «генетичні ножиці» («genetic scissors»). Як було оприлюднено в журналі «Nature», цей метод може бути використаний в імунотерапії раку на стадії химерного антигенного рецептора, у процесі лікування серповидної клітинної анемії, а в ширшому контексті – у сільському господарстві для збільшення врожайності та виведення рослин, більш стійких до хвороб [2, р. 1]. Виходячи з заявлених висновків, за допомогою «генетичних ножиць» вже у найближчому майбутньому можна буде генетично модифікувати живі організми і надавати їм будь-яких характеристик: від кольору, розміру, тривалості життя до стійкості до морозу та інших несприятливих природних і техногенних умов. До професійних обов'язків генетиків-консультантів входить не тільки виявлення ймовірних генетичних аномалій для потенційних батьків, а й оцінка ризику їх передачі нащадкам. У майбутньому професія генетика-консультанта буде успішно конкурувати з пластичною хірургією.

Аналізуючи процеси діджиталізації різних сфер соціальної реальності, американський футуролог Томас Фрей одну з перших позицій серед перспективних професій майбутнього відвів амнезічним хірургам (Amnesia Surgeons), полем діяльності яких має стати видалення з пам'яті людини негативних спогадів та її націленості на деструктивну поведінку [3, р. 36]. У сфері медицини цифрові технології будуть активно поєднуватися з біосенсорами, що дасть можливість виявляти емоційні інтенції людини, її реакцію на предмети та переживання інших людей.

До іншої групи перспективних у сфері медицини, на нашу думку, будуть належати професії, пов'язані з реабілітацією хворих, паліативною медициною і супроводом важкохворих. У зв'язку з цим професії реабілітологів і фізіотерапевтів стануть надзвичайно актуальними, адже відновлення хворих після важких захворювань залишається важливою складовою процесу одужання. До цієї ж групи професій належить і діяльність у галузі геріатрії. В ситуації зростання тривалості життя у всьому світі і закономірного збільшення кількості людей похилого віку, геріатрія буде перспективною сферою для появи цілої групи професій, пов'язаних з функціями допомоги пацієнтам похилого віку, якнайдовшого збереження високої якості життя та збереження їх здатності до самообслуговування.

До означеної групи перспективних професій належить і діяльність ерготерапевтів. Оскільки розвиток медицини у майбутньому має базуватись на зростанні рівня біофільності та гуманності, ключовими завданнями ерготерапії є, насамперед, навчання та супровід людей з важкими фізичними патологіями, які неможливо вилікувати. Ерготерапевти мають працювати над формуванням здатності хворого до ведення самостійного, адаптованого і щасливого життя. Як слушно зауважує українська дослідниця Іванна Багрій, велику роль при цьому відіграє заняттєва терапія (англ. *occupational therapy*), коли сам хворий бере активну участь у заходах, які задовольняють його бажання або потреби участі в соціальному житті, вдома, у школі, на робочому місці [1, с. 162]. Визначальною характеристикою діяльності ерготерапевта є орієнтація на індивідуалізацію роботи з пацієнтом, прагнення зрозуміти особливості і можливості зайнятості кожної людини, ознайомлення з її бажаннями і потребами, і, як наслідок, виробленням найбільш ефективних заходів щодо покращення якості її життя.

В цілому, зауважимо, що це лише деякі професії зі сфери перспективних у найближчі роки у галузі медицини. В ситуації надшвидкого упровадження технологій четвертої індустріальної революції так само, як десятки і сотні професій будуть зникати, сотні професій будуть з'являтися, навіть такі, існування яких на сучасному етапі розвитку важко уявити. Однак, вже сьогодні можна виділити такі тенденції у професійній орієнтації здобувачів у галузі медицини: у майбутньому відбудеться прискорена технологізація важких або неможливих для людини процесів і впровадження у різних сферах медицини принципів роботизації і діджиталізації; актуальним буде потужне зростання запиту у медицині на професії, пов'язані з реабілітацією важкохворих і паліативною допомогою, та персоналізація і індивідуалізація роботи з хворими та ін. Водночас здобувачі медичної освіти мають усвідомлювати, що в умовах дефіциту робочих місць для людей, їх освіта повинна мати універсальний характер та широку палітру обізнаності у своїй професійній галузі. Це дасть можливість швидкої перекваліфікації і здатності бути конкурентоспроможним в умовах надмінливості ринку праці. Окрім того, робота у медичній сфері майбутнього буде вимагати розвитку широкої палітри соціальних навичок, спрямованих на розвиток здатності до співпереживання, емоційного інтелекту, комунікативних здібностей та вміння працювати в команді.

Список використаних джерел:

1. Багрій І. Заняттєва терапія як напрям професійної діяльності. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2014, № 1, С. 158-166.
2. A Nobel Prize for genetic scissors. *Nature Materials*. Volume 20, 2021, p.1. URL: <https://www.nature.com/articles/s41563-020-00895-z> (25.01.2021).

3. Frey Thomas. The Coming of the Terabytes: Lifelogging for a Living. *THE FUTURIST*. January-February, 45, 2011, 35-36.

4. *The 13 Best Jobs for the Future*. Robert Half. October 8, 2020. URL: <https://www.roberthalf.com/blog/job-market/the-12-best-jobs-for-the-future> (07.12.2020).

ПРО РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ЛІКУВАЛЬНОЇ СПРАВИ

*Александрова К. В., д. хім. н., професор, зав. кафедрою біологічної хімії,
Крісанова Н. В., к. б. н., доцент кафедри біологічної хімії,
Іванченко Д. Г., д. фарм. н., доцент кафедри біологічної хімії,
Запорізький державний медичний університет*

Стратегія педагогічної діяльності для кожної навчальної дисципліни визначається, в першу чергу, кінцевими цілями навчання та спрямована на отримання високої якісної успішності студентів. Для викладачів медичних навчальних закладів питання підготовки висококваліфікованих медичних кадрів має першочергове значення незалежно від того, чи викладається дисципліна природничо-наукового циклу у 1-2 роки навчання, чи це клінічна дисципліна, що визначає вузьку професійну діяльність майбутнього лікаря. Розвиток науки, досягнення в галузі біології та медицини, поява нових напрямків фундаментальних досліджень сприяє збільшенню потреби в висококваліфікованих лікарських кадрах, зміні концепцій медичної освіти.

Сучасний фахівець з лікувальної справи повинен:

- бути готовим до постійного оновлення знань, вміло застосовувати їх на практиці для вирішення професійних завдань;
- швидко адаптуватися в мінливих життєвих і професійних ситуаціях, вміти правильно аналізувати і вирішувати виникаючі проблеми;
- чітко орієнтуватися в зростаючому потоці інформації, використовувати сучасні технології для її аналізу, трансформації та використання в професійній діяльності та власному житті;
- бути комунікабельним, контактним, уміти працювати в різних командах;
- самостійно критично і творчо мислити, бути активним і послідовним у досягненні поставлених цілей.

Необхідність створення умов для формування особистості як самостійного, мобільного, креативного суб'єкта в майбутній професійній діяльності визначає специфіку шляхів вдосконалення форм самостійної роботи студентів – обов'язкового компонента організації навчального процесу [1; 3].

Реалії сьогодення змушують студента перетворитися з пасивного споживача знань в активного учасника процесу навчання, який вміє чітко сформулювати проблему, проаналізувати можливі шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат і довести його вірність. Все це призводить до об'єктивної необхідності суттєвої переорієнтації процесу навчання біологічної хімії на активні методи оволодіння знаннями, розвитку творчих здібностей студентів, переходу від поточного до індивідуалізованого навчання з урахуванням потреб і можливостей особистості.

Науково-практичне видання

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
18-19 лютого 2021 року

Підписано до друку 02.03. 2021. Замовлення № 9101
Тираж 25 примірників
Видавництво Запорізького державного медичного університету,
м. Запоріжжя, пр.-т Маяковського, 26.